

İnkılâp neslinden Lozan kahramanına

İnkılâp ; tarihinde büyük kahramanlıklar yaratan olgun milletlerin eseridir.

Türk milleti; milli istiklâl inkılâbını 18 yıl önce geçen bu gün içinde doğurmuş, milli binasının temelini bu gün atmış ve büyük eserile cihan tarihine yeni cereyanlar verecek tesirler yaratmıştır.

Dönüm gününü yaşadığımız bu tarihi günde Sivas ile Lozan arasındaki yolu bir hamlede atlayan bu asil Türk nesli siyasi istiklâlinin destanını bu gün yazmıştır.

Türk milleti bütünlüğüne siyasi ve iktisadi istiklâlinin bayrağını cihan medeniyeti karşısında layık olduğu mevkie bugün çıkardı. Onu bu gün yükseltti.

Bunu yaparken garp medeniyetinin istismar mekanizmasının ezici ve emici çemberinden kendisini kurtardı.

Yarı müstemleke bünyesinden sıyrılarak muâsir milli iktisat bünyesine geçmek suretile iktisadi kurtuluşunun ilâmını bu gün yazdı.

İnkılâp hareketlerinin muadeleri bu gün çözüldü. Harici istismarın Türk vatanında acentalığını yapan sarayı ve onunla beraber istismarcı kaynakları birer hamlede dümura uğratabilmek kudretini dünya milletlerine bu gün gösterdi.

Zaman itibarile 1923 yılının 24 temmuzuna kadar uzaklaşırsa uzaklaşsın inkılâbın çocukları daima ona yakındır.

Her an heyecanlarının tazeliğini hissederler, hudutsuz coşkunluk duyarlar.

Dünün hatırasını daima zinde tutmak ve ona sarsılmaz bir iman ile bağlı kalmak bu günü yaratan, yarını hazırlayan bu neslin elbette ki, hakkıdır.

İnkılâp neslinin yaratma kudreti kendi tarihinden aldığı kahramanlık hasletinin mirasıdır.

Kendi içinden şeflerini bulup seçmek hususunda yüksesil kybiliyet gösteren bu nesil, yirminci asrın şuuru-

Montrö ve Lozan

Aydınlara

Vermez yürüyüşüne onun hiç bir şey sekte
Engel nedir bilmezken Türkün şanlı neferi
Parolası yurttan sulh olan bir milletsekte
Yoktur kitabımızda korkunun aczin yeri

Milli bir birlik kurduk ki bir kayadan zinde
Bizden olmıyanlarda onu biz gibi tanır
Bu vatanın ovası Dağında, denizinde
Türkün kan rengindeki Sancağı dalgalanır

Tanımyarak sevri her istenilen yerde
Çıkmışmıdır biz gibi hiç kaniyle bozanlar
Öyle şanlı değildir yabancı tarihlerde
Pek bizimkiler kadar Montrö ve Lozanlar..

Her şeyi alırken ellerinden daha dün
İçi kan ağlıyordu rençber çiftci ozanın
Kutlu olsun sizlere yirminci yılı bugün
Türkü İstiklâline kavuşturan Lozanın..

Lütfi Gyneg

Irakın eski başvekili Türkiyede

Tahran, 23 (A.A.) — Sabık Irak başvekili Raşid Ali bir müddet evvel refikasının ve çocuklarının iltica ettiği Türkiye'ye gitmek üzere dün Tahrandan hareket etmiştir.

Sovyet ordusunda kadınlar

Berlin, 23 (A.A.) — D. N. B. ajansının öğrendiğine göre Molenkinin şimalişarkisinde ihata edilen ve müteaddit huruç teşebbüslerinden sonra tamamen imha edilen bir Sovyet alayının yalnız üçte ikisinin Kızıl askerlerden, mütebakisinin de asker üniforması giydirilmiş kadınlardan müteşekkil olduğu görülmüştür.

muza akseden kaidelerine göre genç kalmakta, zinde yürümekte daima yükselmektedir.

İnkılâbını mürekkepleştirdikçe derinleştiren bu nesil, yaratanının huzurunda huşu ile eğilirken Lozan'ın biricik kahramanı milli şef İnönüye sonsuz bağlılıklarını tâzimle tekrarlamayı kendisine vazife sayar.

F. Ş. Erlaçın

Hatayın

Kurtuluş Bayramı

Antakya, 23 (A.A.) — Hatayın kurtuluş bayramı bugün bütün Hatayda en coşkun tezahüratla kutlanmaktadır. Bu münasebetle Antakya'da şehir baştanbaşa milli renklerimizle süslenmiş idi. Ve milli şeflerin büstlerine yüzlerce çelenk konmuş ve güzel bir geçit resmi yapılmıştır.

Merasimde başta valimiz Sökmenşüer olmak üzere tuğbay Şükrü Kanatlı, Hatay mebusları, Adana ve Meraş heyetleriyle on binlerce halk hazır bulunmuştur.

Törene istiklâl marşıyla ve şanlı bayrağımızın şeref direğine çekilmesiyle başlanmış ve bunu valimizin bugünü canlandıran çok heyecanlı bir nutkile Hatay mebusu Cevdetin bir hitabesi takip etmiştir.

Kahraman ordumuzla, maketpiller, gençlik teşkilâtı ve esnaf birliklerinin geçişleri bu merasimde hazır bulunan on binlerce halkın en içten sevgi tezahürleriyle karşılanmıştır. Bundan sonra valimiz Hatayın meçhul şehitler âbidesinin açılış törenini yapmıştır.

Almauya

Fuara iştirak ediyor

Ankara, 23 (A.A.) — Al manya hükûmeti İzmir Enternasyonal Fuarına iştirak eylediğini resmen bildirmiştir. Bu maksatla Berlinden gelen mutahassis heyet kendilerine ayrılan pavyonda tetkiklerini yaptıktan sonra Berline gitmişlerdir.

Millî Şefimiz İsmet İnönü'nün Hayatından bazı Parçalar

Millî Şefimiz 1316 yılında harbiye mektebinden seyyar topçuya ayrılarak 1322 yılının eylül ayında erkânı bsrp yüzbaşılığı ile ikinci ordu emrine verilmiş bu vazifede iken meşrutiyetin istihsalı için çalışmış ve ikinci ordu mıntakasında bir teşkilât yapmıştır.

31 Mart irticai hâdisesinde hareket ordusuna iltihak ederek irticain bastırılmasında hizmet etmiştir.

324 yılında kolağalığına terfi etmiş ve 1326 yılında dördüncü kolordu erkânı harbiyesine tayin edilmiştir. 1327 yılında Yemen kuvai mürettebe erkânı harbiye ve bilâhare bu erkânı harbiyenin riyasetine getirilmiştir. Burada hizmetine mükâfaten binbaşılığa ve 1330 yılında kaymakamlığa terfi ederek birinci ordu erkânı harbiye riyasetine tayin edilmiştir.

1331 yılında Albaylığa terfi ederek 1332 senesinden itibaren dördüncü, yirminci ve üçüncü kolordu kumandanlıklarında bulunmuştur.

Bir çok madalyalarla taltif edilen Millî Şefimiz umumî harbin son günlerine kadar cephelerde bulunmuş ve mütarekeden sonra İstanbulda şûrayı askeride, Harbiye nezareti müsteşarlığında çalışmış ve bundan sonra Ebedî Şef Atatürkün işareti üzerine Anadoluya geçmiştir.

Ankarada kurulan Büyük Millet Meclisi hükûmetinde Erkânıharbiye riyaseti vekilliginde çalışmış ve Yunan tarruzu üzerine Atatürk tarafından garp cephesi kumandanlığına tayin edilmiştir.

Bundan sonra Millî Şef İnönü yirmi bin piyade ile Türk vatanına saldıran düşman ordusunu İnönünde altı bin piyade kuvvetile mağlûp ederek Türkün makus talihini yanmıştır.

Ölüm ve harp

Dünyanın kuruluşundanberi insanlar harbederler. Harplerin sebep ve hikmetini araştırmak beyhüdedir. İnsanlar tabiat kanunlarının hangisine râmolmaktan kendilerini kurtarabilmişlerdir ki, harbi ortadan kaldırılsınlar. Yaşamak ve ölmek tabiat kanununun ilk madde ve ilk fıkrasıdır. Ne tuhaftır ki, âlimler ve doktorlar ölümü ortadan kaldırmak hiç olmazsa ömrü uzatmak için çalışıyorlar.

Harbi ortadan kaldıramayan insanlık ve medeniyet ölümü nasıl kaldırabilir? Hatıra gelebilir ki, mademki ölüm mukadderdir, bâri ecelimizle ölelim. Harbedip neticede milyonlarla malûl, milyonlarla dul ve yetim bırakmakta ve sarfedilen milyon ve milyarlarca paraların açtığı yaraları kapatmak için geri kalanlara ıstırap çektiğimizde sanı ki ne manâ vardır. Böyle de düşünülebilir. Fakat bu düşünce de noksan ve yanlış. Çünkü, nasıl doğmak ve ölmek tabiat kanununun bir işi ise nesli idame etmek de aynı kanunun icaplarından biridir.

Her mahlûk neslini idame için mütemadiyen çoğalır. Ancak tabiat bu çoğalma işini fermansız, dizginsiz bırakmamıştır. Her mahlûkun çoğalmasına karşı ölümü duyduğu gibi, beşerin çoğalmasına karşı da normâl ölümü koymakla iktifa etmemiş, bir de harbi tabii bir hâdise gibi ortaya çıkarmıştır denilebilir.

Loş bir salon karanlıklar içine gömülmüş gibi..

Kemerli birkaç pencere.

Kah sütünlar.

Kuyulu höcrenin kapısı yavaş yavaş açılıyor.

En önde İmparator, Mustafa, Cüneyt. Yanyana ilerliyorlar.

Salonun muhtelif köşelerine yayılmış üçyüz muhafız.

Bir manivelaya asılıyor zindancı:

Kuyunun ağzındaki demir kapak, gıcırtilarla dönüyor. İlgiliyorlar.

İçinde milyonlarca haşeratın kaynadığı bir kuyu bu..

İmparator kapağa yaslanıyor.

Cüneytin ağzı çarpılmış, yüzü müthiş surette tekallüs etmiştir..

Kuyunun dibinde etleri elen

Vilâyetlere Kahve Taksimi İşi

Bundan evvelki sayılarımızın birinde vilâyetimize 78 çuval kahve geldiğini yazmıştık. Bu gün bize gelen (Babalık) ve (Türk Dili) refiklerimizin neşriyatından öğrendiğimize göre Türk ofisin Konya vilâyetinin iki aylık ihtiyacı için 520 ve Balıkesir vilâyeti için 293 çuval kahve tefrik ettiğini ve kahvelerin ziraat bankası kanalıyla vilâyetlere gönderildiğini hayretle öğrendik.

78 çuvaldan evvel Aydına daha kaç çuval kahve geldiğini ve nasıl tevzi edildiğini bilmediğimiz gibi son gönderilen bu 78 çuvalın kaç günlük ihtiyacımıza karşılık konulduğu da tabii bilinemez. Ancak bizi hayretlere sevkeden en mühim nokta Türk ofisin elinde bulunan elli bin çuvala yakın kahveden Aydına binde bir buçuk nisbetinde bir miktarın tefrik edilmesi keyfiyetidir.

Esasen taksim işi yapılırken ölçünün ne olduğunu tayin edemiyoruz. Vilâyetlerin nüfusu kesafetine göre mi veya istihlak kabiliyetleri nisbetinde mi veyahut daha bilmediğimiz rüchan sebepleri mi vardır.

Bu mesele hakkında belediye bize bir nebze malûmat vermek lütfunda bulunursa işgillerimizi gidermiş olacağız.

Anlıyamadığımız bir satış

İki gün evvel belediyenin açık artırma suretila iki otomobil lâstığı sattığını haber aldık.

Birinin 70, diğerinin 130 lira muhammen kıymetleri olan bu lâstiklerin 260 ve 300 lira bedellerle satılmasını bu günün icaplarıyla kabili telif görmediğimiz için bu haberin doğruluğundaki tereddüdümüzü izale etmek arzusunu yenemedik.

Eğer hakikaten bu satış doğru ise benzin ve lâstik fiyatlarının yüksekliği bahanesiyle her gün nakliye ücretlerini kabartmak isteyenlere haklı bir müdafaa silâhı verilmiş oluyor demektir.

Fiat murakabe heyetlerinin bu gibi işlere müdahalesi salâhiyetinin derecesini bilmemekle beraber hayat pahalılığını istilzam ettiren bir hareketin ifadesi demek olan bu satışın bilhassa belediyece yapılmasını birtürlü anlayamıyoruz.

Mesele tavzih edilirse bizim gibi tenevvüre muhtaç olanlar tatmin edilmiş olurlar.

İ L Â N

Aydın Vakıflar Müdürlüğünden:

Ekizderede Abacıoğlu vakfından değirmenin 380 lira 13 kuruş keşifli oluk ve teferruatının inşaatı açık eksiltmeye konuldu. İhalesi 31/7/941 perşembe günü saat 10

R A D Y O

24/7/941 BERŞENBE

7.30 Program ve memleket saat ayarı. 7.33 Müzik. 7.45 Ajans haberleri. 8.00 Müzik. 8.30/8.45 Evin saati.

12.30 Program ve memleket saat ayarı. 12.33 Müzik. 12.45 Ajans haberleri. 13.00 Müzik. 13.15/14.00 Müzik.

18.00 Program ve memleket saat ayarı. 18.03 Müzik. 18.30 Konuşma. 18.40 Müzik. 19.00 Konuşma. Çocuk saati.

19.30 Memleket saat ayarı ve ajans haberleri. 19.45 Müzik. 20.15 Radyo gazetesi. 20.45 Müzik. 21.00 Ziraat. 21.10 Müzik. 21.25 Konuşma. 21.40 Müzik Solo şarkılar.

22.30 Memleket saat ayarı, ajans haberleri. 22.45 Müzik.

22.45 Müzik. 22.55/23.00 Yarınki program ve kapanış.

da Aydın Vakıflar İdaresinde yapılacaktır. O gün talip çıkmazsa veya herhangi bir sebeple ihalesi yapılamazsa eksiltme 11/8/941 pazartesi günü saat 10 a bırakılacak ve o gün dahi aynı vaziyet hâsıl olursa bir ay zarfında pazarlıkla muamele yapılacaktır. Taliplerle fazla malûmat isteyenlerin yüzde 7 buçuk muvakkat teminatlarla Aydın Vakıflar İdaresine müracaatları. 16. 20. 24. 28 (12)

Tasarruf Bonoları

Tasarruf bonoları almak kendinize fayda Millî Müdafaaımıza hizmettir.

Cüneyt Bey

NO. 20

Yazan: Ferruh Toksöz

miş bir vücut.. Kalbur gibi..

Biraz daha çatılıyor kaşları Cüneyt'in.

Omuzları geriliyor.

Ve.

Kudurmuş bir kütlenin boğuk haykırıları duyuluyor mahzenden.

Kulak zarlarını patlatıyor gürültü:

— Vurun! Öldürün!

— O kuyuya kendini atın hainin!

— İmparatorluğa lâyık değildir teres!

Haşmetli Bizans İmparatoru ispazmoza yakalanmış gibi tiril tiril titiyor.

Sesler:

— Esaret yetişir! Hiyanet yetişir! Adalet istiyoruz!

Cüneyt kahkahalarla gülmektedir şimdi:

— Sersem herifler! Bizim oğlanlar bir kere istemezük! diye haydırdımı titretir yerleri bel! Karı gibi sesleri şunların.

Mustafa şaşkın..

Ah!.

İmparator aptal aptal etrafına bakınıyor.

Cüneyt hâlâ gülmektedir.

Mihael kekeliye kekeliye konuşuyor:

— Bunu varengler yaptı

ha.. Alçaklar! Hain herifler.

Bir anda kılınc, mızrak şakırtısı kaplıyor zindanın içini.

Loş salonlarda müthiş bir boğuşma başlamıştır.

Haşmetli Bizans hâkimi gözlerini bir lâhza Cüneyte dikeyor.

Yüzü korkunç surette sararmış, gözleri dehşetle büyümüştür. Bu çarpık ağız, gergin ağızlar, bu mühtehzi duruş aklına bambaşka bir şey getiriyor.

Acaba.. acab.? Bu mu hazırladı ki..

Bir fikri sabit gibi saplanıyor kafasının içine..

Acaba???..

Mustafada şaşkın.

— Arkası var —

Hilmi Tükel matbasında basılmıştır